

CELIAKIA

(čo má urobiť pacient a čo lekár)

B. Pekárek

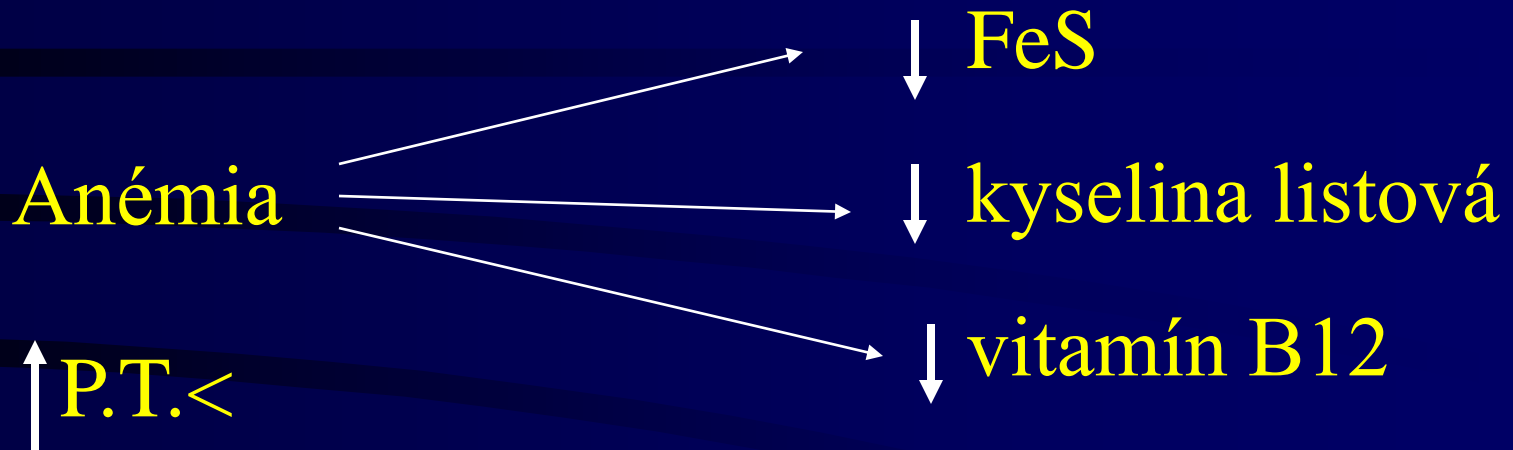
LABORATÓRNE VYŠETRENIA

A - ZÁKLADNÉ

B - ŠPECIÁLNE
(AtTG, AEMA, AGA)

ZÁKLADNÉ LABORATÓRNE VYŠETRENIA:

Môžu byť prítomné:

Biochemické zmeny:

↓ Ca^{++} , ↓ Mg^{++} , ↓ K^{+} , ↓ CB, ↓ alb

↑ ALP, AST, ALT

↓ Vitamín A, D, E, K

ŠPECIÁLNE LABORATÓRNE VYŠETRENIA:

IgG AtTG

IgA AtTG

IgA EMA

IgA AGA

IgG AGA

(+ hladinu IgA)

ENDOSKOPICKÁ DIAGNOSTIKA:

- zníženie alebo chýbanie Kerkringových rias
- príznak mozajky
- vrúbkovanie rias
- viditeľná cievna kresba

ENTEROBIOPSIA

**1. Histologické zhodnotenie
(bežné farbenie HE)**

2. Histochemické zhodnotenie

Marshova klasifikácia

- Stupeň 0 (preinfiltratívna lézia) – normálny hist. nález
- Stupeň 1 (infiltratívna lézia) - ↑ IEL, infiltrácia lamina propria Ly
- Stupeň 2 (hyperplastická lézia) - ↑ IEL, hyperplázia krýpt, bez redukcie klkov
- Stupeň 3 (deštruktívna lézia) – vilózna atrofia
- Stupeň 4 (hypoplastická lézia)

Revidované diagnostické smernice ESPGHAN 1990:

1. Anamnéza, klinický obraz, sérologické testy a črevná biopsia sú kompatibilné s diagnózou CS.
2. Po bezlepkovej diéte dochádza k úprave klinických príznakov aj sérologických testov.
3. Ide o probanta staršieho ako 2 roky.
4. Sú vylúčené choroby podobajúce sa CS.

**Ak máte dôvodné klinické podozrenie
na celiakiu a prvé vyšetrenie
nepotvrďuje Váš predpoklad,
treba pacienta dispenzarizovať,
nie vyradiť zo sledovania.**

**Nikdy neodporúčajte pacientovi
bezlepkovú diétu predtým,
ako urobíte
enterobiopsiu a odoberiete autoprotiátky.**

TRI PROBLÉMY U CELIAKIE

1. DIAGNOSTIKOVAŤ OCHORENIE.
2. PRESVEDČIŤ PACIENTA O NUTNOSTI BEZLEPKOVEJ DIÉTY.
3. VYSVETLIŤ PACIENTOVI ZÁSADY BEZLEPKOVEJ DIÉTY.

Neliečená celiakia spôsobuje závažné zdravotné riziká vrátane osteoporózy a nádorových ochorení.

Je nevyhnutné dôsledne oboznámiť pacientov s ochorením aj bezlepkovou diétou s dôrazom na výchovu k samostatnému zabezpečeniu bezlepkovej stravy.

Bezlepková diéta je „liek“

<https://www.health.gov.sk>

35 bezlepkových potravín a surovín je čiastočne
hradených zo zdravotného poistenia

Od 1.1.2008 preskripčné obmedzenie:

INT, PED, GIT, DER.

Množstvové limity:

www.sgssls.sk

ZÁSADY
BEZLEPKOVEJ
DIÉTY

~~PŠENICA~~

~~JACMEŇ~~

~~RAŽ~~

~~OVOS~~

ZEMIAKY

KUKURICA

SÓJA

RYŽA

POHÁNKA

CODEX ALIMENTARIUS

(súhrn právnych noriem v potravinárstve)

20 mg lepku / 100 g = 10 mg gliadinu /100 g

ENZÝMY

FARBIVÁ

KRUPICA

STRÚHANKA

ZAHUSŤOVACIE LÁTKY

EMULGÁTORY

**PROSTRIEDKY NA
ZVÝRAZNENIE CHUTIA A VÔNE**

STABILIZÁTORY

Kazuistika:

Anamnéza:

aborty, kopiózne hnačky, chudnutie, parestézie

Nálezy:

sideropenická anémia, osteoporóza, hypofunkcia štítnej žľazy, hepatopatia

Diagnóza vo veku 68 rokov

Kazuistika:

Finančné porovnanie vyšetrení:

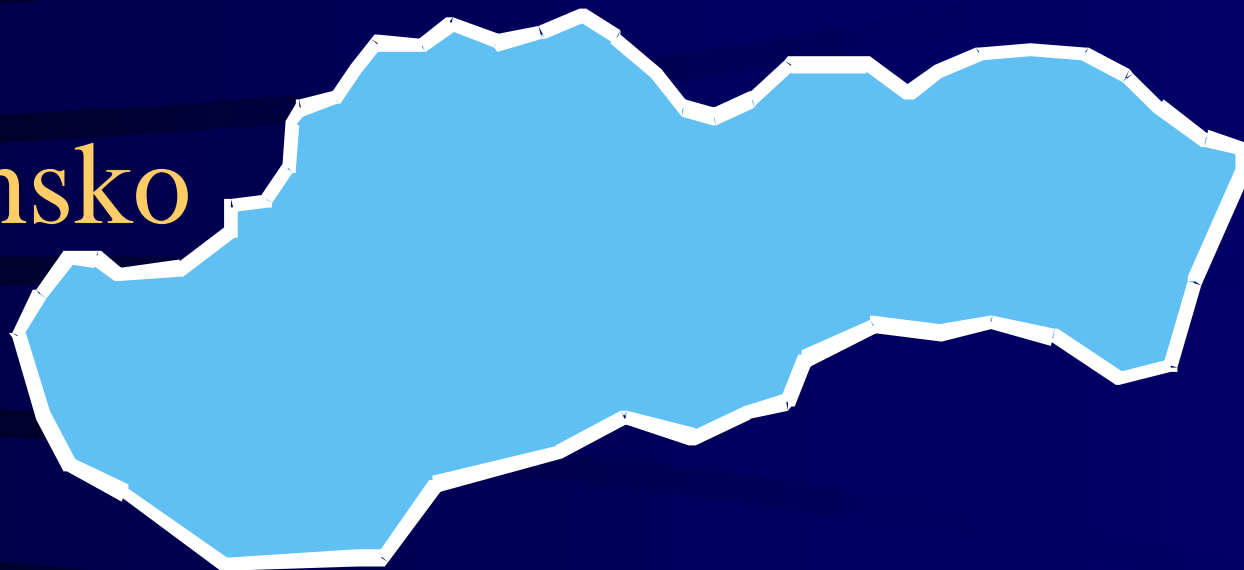
- ▶ 2 Doppler. USG ciev DK
- ▶ 1x punkcia kostnej drene
- ▶ 4x GFS
- ▶ 1x kolonoskopia
- ▶ 2x USG abdomenu
- ▶ 1x CT
- ▶ 1x EUS pankreasu
- ▶ 4x nádor. markery (CA 19.9, CA 125, CA 72-4, CEA)
- ▶ 20x vyšetrenie krvného obrazu, 11x hepatálnych testov, 8x sérového Fe, 5x ferritín, transferín, CVK

= 22 527 Sk

- ▶ IgA proti tkanivovej transglutamináze

=75 Sk

Slovensko

r. 2004 1 : 1792 2986 celiatikov

r. 2008 1 : 677 7930

? 1 : 300 – 1:100 18 000 – 54 000

ĎAKUJEM ZA POZORNOST